

نادرخشش عکس خلاقه

هنر عکاسی از معاصرانه‌های زیبای مدرنیته است هنری که جهان را زیباتر می‌کند زیرا خود واقعیت را درآنی جاودان می‌سازد و ما را به اندیشیدن فرامی‌خواند. از زیباترین کارهای دلخواه است که به ما نیرو و انرژی و روحیه می‌دهد برای زیستن بهتر برای کار برای آفرینش عکس! جایی که الفبا تمام می‌شود و عکس به معنای واقعی‌اش سخن آغاز می‌کند ساحتی است که وصفش از گنجایش این فرازه بیرون است. از عشق از عاشقانه‌ها مان با عکس و عکاسی‌ها همیشه می‌شود ظاهر ساخت. عکس، ساحتی عمومی و فراگیر و مردمی دارد در گستره مطلقا هنریش نیز همچنان رویکردش را به مردم حفظ می‌کند و ما را با خودش به پیش می‌برد به ژرفاها به اوج‌ها. با هم فزانهایی را مرور می‌کنیم که پیدا...عبدی: عکاس آیینی در فرصت‌های پرشمار گفت‌وگومان گوشزد می‌کرد، رهنمودهایی چه روشنگرانه!

■ عکس به‌عنوان یک رسانه قوی و تاثیرگذار در عرصه جهانی بدون محدودیت با ممل گوناگون ارتباط برقرار می‌کند عکاس می‌تواند با ارتقای معلومات بصری و مطالعه پیرامون مسائل اجتماعی و فرهنگی و ارزشی که انسان‌ها در جوامع‌شان با آنها زیست دارند زبان مشترکی ایجاد کند. هنر عکاسی به لحاظ ترسیم واقعیت‌ها و ثبت جنبه‌های گوناگون زندگی و طبیعت پیرامون آنها با تلفیق ذهن خلاق و هنرور عکاس موجب می‌شود روز به روز اهمیت عکاسی در جهان امروز افزایش پیدا کند.

■ بنده ضمن فعالیت در شاخه‌های گوناگون عکاسی اعم از مستند اجتماعی، ورزشی، سینمایی، خبری، هنری و... علاقه خاصی به عکاسی آیینی پیدا کردم به ویژه عکاسی محرمی و عاشورایی که بیشتر از سر عشق به امام حسین و برای ادای دین به آن بزرگوار بوده که توانستم قدمی بردارم و تلاشی بکنم. احساس می‌کنم در این بخش جادار خیلی کارهای بیشتری که ماندگار و پرمحتوا و دارای پیام ان‌شاء...! باشند تولید و خلق شود به همین علت بیشترین تلاشم در این زمینه است.

■ یکی از مواردی که می‌توانیم در زمینه محرم به یک عکس خوب و تاثیرگذار و تا حدودی معنوی و دارای پیام برسیم، مطالعه و کنکاش درباره محرم و حادثه عاشورا است و اتفاقاتی که در آن روزها بر امام حسین (ع) و اصحاب باوفایش گذشت. اگر این گونه تلاش کنیم، می‌توانیم به اندازه‌درای به موضوع نزدیک شویم باید سعی کنیم با مطالعه دقیق و زحمات زیاد و فرارفتن از برخی تحریفات و نارسایی‌ها به لایه‌های درونی و راستین عاشورا وارد شویم و درباره مفاهیمی چون شهادت، ایثار، آزادگی، جوانمردی و... در حد توان مان تصاویری را خلق کنیم تا شاید ان‌شاء...! قطاری از این دریای معرفت و عرفان عاشقان پروردگار مهربان را با بیننده نشان بدهیم.

■ به روزرسانی هنر عکاسی و به خدمت گرفتن آن در مسیر واقعه عظیم عاشورا و تاثیرگذاری و انتقال مفاهیم چنین حرکت بزرگی از اهدافی است که بنده دنبال می‌کنم و ان‌شاء...! بتوانم تصویری زیبا در این زمین‌ها خلق کنم.

■ به دوستان جوان و کسانی که تازه کارند، دوست دارند به عکاسی بپردازند می‌توان گفت: دنیای دیجیتال برخی مواقع دوستان را به اشتباه می‌اندازد و فکر می‌کنند تصویر برداشت‌شده توسط دستگاه دیجیتال) چون به لحاظ نور، رنگ و... دقیق است پس از نظر این هنرجویان آثار خوبی به حساب می‌آید و به همان اکتفا می‌کنند که همین باعث عقب افتادگی آنها شده و رضایت‌شان به همین عکس باعث می‌شود متأسفانه هیچ‌گاه در این زمینه رشد نکنند و به عکس‌هایی که دارای محتوا و پیام باشند نرسند. (به این هنرجویان) پیشنهاد می‌کنم حتما در مورد چنین مسأله عظیمی که بسیار در جوامع ما تاثیرگذار است تحقیق و مطالعه کنند و خیلی ساده نگذردند زیرا این کار بسیار بزرگی است. عکاسان خارجی در مواجهه با مثلا مراسمی که در کشور ما برگزار می‌شود (من عکس‌هاشان را تا توانسته‌ام و در دسترس بوده دیدم) یا صرفا عکس‌های منفی می‌گیرند یا دنبال نکات منفی آن قضیه‌اند و از نگاه سیظنت‌آمیزشان بهره می‌برند یا به فرم و ترکیب‌بندی قوی فقط اکتفا می‌کنند. خوشبختانه آثار ایرانی‌ها دارای معنویت و پیام است و دوست دارند یک جوری ادای دین کرده باشند. البته متأسفانه محدود هم هست امیدوارم این مهم را جدی بگیریم زیرا در این زمینه کم کار کرده‌ایم که مسأله مهمی است. ان‌شاء...! دوستان عزیز که وارد این عرصه می‌شوند بتوانند آثار ماندگار و عالی داشته باشند.

نخستین حضور پیدا... عبدی در جشنواره‌ها به سال ۶۵ برمی‌گردد. جشنواره عکس با موضوع دفاع مقدس که به‌گفته این عکاس آیینی، همین تجربه در ایجاد علاقه‌مندی به شرکت در جشنواره‌هایی تاثیر نبود.

برنده ملی جایزه ویژه دکاد در مسابقه عکس فی‌آپ هلند سال ۷۲، لوح افتخار را گرب یوگسلاوی و بورسای ترکیه و چند کشور دیگر از جمله جشنواره طنز بلغارستان و....

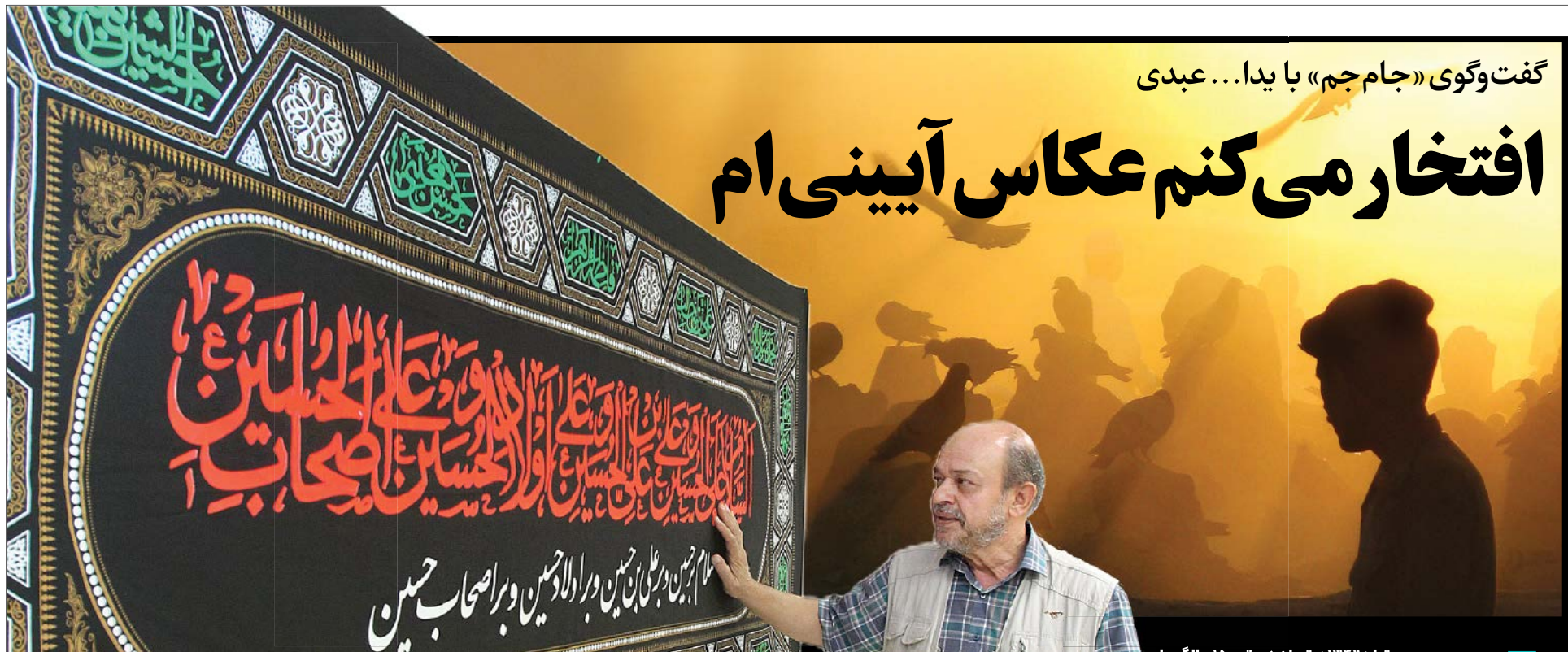
جشنواره‌های داخلی با تماشای عکس‌های پیدا... عبدی به آثارش رتبه‌های ستودنی دادند، بیش از ۴۰ جشنواره داخلی به عکس‌هایش رتبه و جایزه ارمانی کردند.

عنوان برخی جشنواره‌ها و ستایش‌ها و رتبه‌ها:

فیلم و عکس تبریز با موضوع آزادگان، نخستین جشنواره سراسری عکس کودک و نوجوان ۶۹، جشنواره جانباز سال ۷۰، رتبه اول جشنواره سراسری فرهنگی - هنری شاهد

گفت‌وگوی «جام جم» با یدا... عبدی

افتخار می‌کنم عکاس آیینی‌ام

متولد ۱۳۴۴ در تهران هستم. ۱۵ سالگی با خرید دوربینی روسی به عکاسی آماتور پرداختم و چنان به این کار علاقه‌مند

شدم که دریافتم دیگر از این حرفه نمی‌توانم جدا باشم.

سال ۶۱ به‌عنوان عکاس استخدام شدم مرحوم حبیب... پزشکی مسیر حرفه‌ای و شاکله فکری مرا درباره عکاسی به‌درستی شکل داد آن هم با سختگیری و حساسیت بجا در آموزش دقیق تمام زمینه‌ها از شناخت دوربین‌ها تا ظهور و چاپ فیلم، تکنیک‌ها و... حقیقتا خودم را مدیون این دوست می‌دانم که می‌خواست زمینه رشد مرا ایجاد کند که در موفقیت‌هایم در سال‌های بعد تاثیرگذار بود که همیشه دعاگوی ایشانم. انسان بزرگی بود که اگر عمرش کشف می‌داد الان راس عکاسی ایران بود استاد با صفای وجودش به روزنامه آمد و نشستیم همراه همکار سردبیری علی‌اکبر عبدالعلی‌زاده و به قول سهراب سپهری حرف زدیم در دقیقه‌های مشچرو سبز و زندگی‌پرو. هرچند گفت‌وگومان در تماس‌های پرشمار مان شکل گرفت.

[۱] از دغدغه‌ها تان در طول خدمت، انتقال تجربه بوده مگر نظام آموزشی و دانشکده‌های هنر، موثر و ساینست؟ در اقی شما جایگاه معلم و استاد عکاسی کجاست همچنین یکی از علل رشد تان را سختگیری استادان دانسته‌اید، این سختگیری چگونه کارکردی در آثار شما داشته است؟

نقش استاد در هر آموزشی دو وجه دارد یکی وجه مهارت‌آموزی و دیگری وجه شخصیت‌سازی؛ به این معنا که استاد، هم آموزش‌دهنده است هم پرورش‌دهنده. مشکل نظام‌های آموزشی ما و جهان بیشتر متمرکز بر این است که استادان شخصیت‌سازی نمی‌کنند بلکه مهارت‌ها و تجارب حرفه‌ای‌شان را منتقل می‌کنند. باتوجه به این نکته بنده از نعمت پرورش نزد استادان خود برخوردار بوده‌ام و سختگیری‌های آنان را هم اقدامی در جهت پرورش خود می‌دانم. البته این سختگیری‌ها همواره بر اساس اصولی بوده است و نه بی‌پایه که سبب شده‌اند بنده در زمان آموزش و حتی بعد از آن مفاهیمی مانند ارزشی بودن، نوآوری و حداکثر استفاده از دانش عکاسی را در کنار یکدیگر جست‌وجو کنم.

[۲] هنرمندی که در عین حال آموزگار باشد به ما پیش بدهد صداقت کارش راستگویی به ما بیاموزد شرافتش در هنرش ما را کمال ببخشد و... این از وصف‌هایی است که شامل کار شما و دستاوردهاتان می‌شود اما چگونه به این پایه و این نگاه ارزشمندارانه رسیدید البته از روش‌های دستیابی به ترندها و تکنیک‌هایی که عکس و عکاسی را ویژه می‌کند و به جاودانگی می‌برد نگذردید؟

هنر نیازمند درنمایه‌های خاص خودش در همان رشته حرفه‌ای هنری است. یکی در موسیقی، یکی در نقاشی یکی در مجسمه‌سازی، یکی در نویسندگی، یکی در عکاسی و هرکس در زمینه‌ای دارای این درون مایه‌هاست، یک عکاس، هم می‌تواند حرفه‌ای باشد یعنی دانش و مهارت‌های عکاسی را به خوبی بلد باشد و به کار ببندد، هم می‌تواند نقش تصویر و ترکیب و تجزیه اجزای تصویر را پیش از آن‌که در دوربین خود ضبط‌شان کند در ذهن خودش بیافریند و تحلیل و ترکیب کند تا از این تلفیق، به حاصل کارش بار ارزشی بدهد یا ارزش‌های موجود در یک صحنه را در معرض دید و قضاوت دیگران بگذارد.

بنده سعی کرده‌ام اجزای تصویری را به خوبی بشناسم، آنها را به سرعت در ذهنم تجزیه کرده از میان این اجزا آنچه را که برایم تعریف ارزشی دارد، انتخاب کنم سپس با ابزار دوربین و ملحقات آن شکارشان کنم. در مراحل بعدی آنها را با هم ترکیب کرده به شکل یک تصویر، نهایی سازی کنم.

وقتی صحبت از ارزش‌ها می‌شود، باید نقی بنزیم به ارزش‌های انسانی و باید و نیاید‌ها در ساحت انسان. همچنین در این نقب زدن به ارزش‌های مکتبی و آیینی و دینی برسیم؛ زیرا گنجینه را خداوند در قالب اسلام عزیز به ما لطف کرده‌است. این ما هستیم که باید با کاوش در عرصه‌های گوناگون هنر، گوهرهای آن را که همان ارزش‌ها هستند، بیرون بکشیم و به دیگران، البته نه فقط به چشم‌های بلکه به عمق روح‌شان عرضه کنیم.

[۳] سال‌ها داور بودید به ویژه در زمینه عکاسی محرمی، از این برگزاری‌ها چه دستاوردی را می‌توانید به مخاطبان ارمان بدهید؟

در داورۃ عکس‌های آیینی و محرم، توجه به عمق ارزش‌هایی مورد نظر بوده که فرهنگ عاشورایی در خود دارد. اخلاق، سیاست، ایثارگری، شهادت‌طلبی و داشتن پیام برای نسل‌های آینده از خصوصیات اصلی فرهنگ عاشورایی است که باید در تصویرگری و تصویرپردازی از عاشورا خود را نشان دهد. البته این به معنای توجه‌نداشتن به دانش عکاسی و مهارت‌های آن و خلق موقعیت‌ها به وسیله ابزارهای پیشرفته امروز نیست. ولی داور عکس آیینی باید بتواند خود را در موقعیت عکس و در زمانی قرار دهد که شاتل دوربین عکاس باز شده‌است. به عبارتی دارای توانایی انتقال ذهن خود به لحظه عکسبرداری و فضای ذهنی عکاس باشد تا بتواند یک داورۃ درست درباره تصویری داشته‌باشد که به صحنه قضاوت آمده‌است. بنده سعی کرده‌ام

تاکید می‌کنم سعی کرده‌ام به لحظه برداشت عکس سفر کنم هم به صحنه، هم به ذهن عکاس.

[۴] اندیشمندی، فرهیختگی، شعور و دل‌آگاهی بیشن عکاسانه‌تان را چه جور پختید و کمال بخشیدید؟

البته فرهیختگی یک نردبان است که باید ما را به آسمان معرفت برساند و هرکس در پله‌ای از این نردبان قرار دارد. بنده هم ادعایی در این باره ندارم بلکه می‌گویم؛ تا اگر خداوند و مأموران محکمه‌اش از من سؤال کند چه کردی، بگویم سعی خودم را کرده‌ام. همان‌گونه که قبلا عرض کردم در مکتب اساتید زانوی ادب بر زمین نهادهم تا گوهر گمشده معرفت هنری و هنر معرفت را پیدا کنم. در این رهگذر، آنچه از ارزش‌های اسلامی به ویژه از ارزش‌های آیینی و عاشورایی به دست آوردم، با توانایی‌هایی که خداوند از سر لطف به من داده، در هم آمیختم تا بتوانم مفاهیم ارزشی را در قالب یک تصویر عرضه کنم و ان‌شاء...! من هم نقشی در انگیزش‌های معنوی داشته‌باشم.

[۵] از خلاقیت افسانه‌ای شما در فضای عکاسی و چاپ عکس بسیار شنیده‌ایم. خلاقیت و آفرینشگری اکتسابی نیست، شما چگونه کشفش کردید و پرورش دادید؟

عکس خلاقانه عکسی است که نیازی به شرح و زیرنویس نداشته‌باشد و خودش صدای رسای مفاهیمی باشد که عکاس سعی کرده آ را به گوش و چشم دل مخاطبان برساند. عکس، یک مستطیل کوچک است و هنر عکاس باید این باشد که همه مفهومی را که موردنظرش بوده در آن سطح محدود و کوچک عرضه کند و بنمایاند.

در هنر عکاسی البته عکس برای عکس (مثل هنر برای هنر) نداریم بلکه عکس برای معرفت داریم و آن مستطیل کوچک باید به این رسالت توجه داشته‌باشد.

[۶] عکس بخشی از واقعیت را جاودانه می‌کند، تکه‌ای از جهان را در همان تکه می‌دارد و به ابدیت می‌برد؛ این به شما چه بیشن، دریافت و حسی می‌دهد؟ از خود انگیزختگی و شهود عکاسانه بگویید و از ویژگی‌های معنایی و رسانه‌ای عکس.

عکس، حرکت عالم هستی را تفسیر می‌کند و در یک شات نگاه نمی‌دارد. عکس می‌گوید جهان حرکت دارد. عکس به ظاهر یک پدیده و یک برداشت ساکن است ولی راوی حرکت است؛ حرکتی که شاخص‌ها و مشخصات زندگی انسانی را در حوزه‌های مختلف نشان می‌دهد و به ما می‌گوید زندگی جریان دارد.

عکس از آسمان، ما را به معرفت خالق می‌برد. عکس از طبیعت، ما را به جریان داشتن خون زندگی و حیات در رگ‌های عالم طبیعت و هنرمندی خالق در خلقت می‌برد. عکس‌های اجتماعی، ما را به امید و تلاش انسان‌ها در مسیر زندگی‌شان می‌برد و عکس‌های آیینی، ما را به عمق جریان رودخانه عمیق باورهای ماورایی و اعتقادی می‌رساند.

بنابراین بنده اصلاح می‌کنم این سخن را که عکس، ثبت یک لحظه‌است. نه! عکس، یک راوی از جریان زندگی در حیطه‌های گوناگون است؛ هم حیطه انسان، هم حیطه طبیعت و محیط زیست او، هم هنرنگاری‌های حضرت باری تعالی.

[۷] از جریان‌های مهم تاثیرگذار بر ذهنیت و هنر شما نام ببرید؟

جریان تاثیرگذار بر ذهنیت من در عکاسی عمدتا حول محور باورهای راستین دینی و آیینی می‌گردد. مذهب، قوی‌ترین عنصر زندگی مرکب انسان است. مذهب اختصاص به انسان دارد و همه عالم هستی، این عنصر را در وجود انسان شکل می‌دهند و تقویت می‌کنند و او را به یک زندگی ماندگار در جوار خداوند مهربان امیدوار می‌سازد. بنده افتخار دارم خود را یک عکاس آیینی بدانم و در آیین خویش عاشورا را به عنوان نگین درخشان مکتبم فریاد بزنم و این، همه آن چیزی است که کوشیده‌ام به عنوان یک رسالت و مسئولیت در عکس‌هایم مورد توجه قرار دهم.

سال ۷۰، نخستین مسابقه عکس یونسکو (محیط زیست) سال ۷۱، مقام نخست مسابقه گل‌وگیاه از نگاه عکاسان سال ۷۳، مسابقه کتاب از نگاه عکاسان سال ۷۴، رتبه نخست مسابقه آسیایی کتاب از نگاه عکاسان سال ۷۵، مدال برنز مسابقه بین‌المللی عکس سیاه‌وسفید چین (فی‌آپ) سال ۷۶، نخستین جشنواره فرهنگی - هنری رهاورد سرزمین نور سال ۸۰، رتبه نخست، مسابقه عکس زن

و دفاع مقدس سال ۸۱، برگزیده جایزه جهانی نیایش، رتبه نخست مسابقه عکس عاشوراییان سال ۸۴، رتبه نخست سوگواره عاشورا سال ۸۵، یکی از ۵ برگزیده دهمین نمایشگاه دوسالانه عکس ایران سال ۸۵، مسابقه کشوری عکس ایران سرزمین ادیان توحیدی سال ۸۸ و... گفتنی است پیدا... عبدی سال‌هاست که در جشنواره‌ها شرکت نمی‌کند زیرا برای داورۃ دعوت می‌شود.

